

Številka: U-I-263/18-11
Up-540/18-6
Datum: 9. 4. 2018

DELNO ODKLONILNO LOČENO MNENJE SODNIKA MARKA ŠORLIJA K SKLEPU ŠT. U-I-263/18, Up-540/18 Z DNE 9. 4. 2018

Glsoval sem za 1. in 3. točko izreka sklepa, saj se strinjam, da so očitki pobudnika o protiustavnosti 33. člena ZRLI neutemeljeni, neutemeljeni so tudi očitki o kršitvi pravic do učinkovitega pravnega sredstva oziroma do sodnega varstva. Ne strinjam pa se z izrekom sklepa v 2. točki, s katerim je bila zavrnjena pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti Sklepa o določitvi datuma ponovnega glasovanja na zakonodajnem referendumu.

Ne morem se strinjati z razlago v 15. točki obrazložitve sklepa Ustavnega sodišča, da je DVK prvi odstavek 33. člena ZRLI razumno razlagala tako, da ta določa 30 dni kot najkrajši mogoči in 45 dni kot najdaljši mogoči rok, ki mora preteči med sprejetjem oziroma objavo njene odločitve in dnevom glasovanja. Prvič, kako je DVK razlagala omenjeno določbo, niti ni mogoče vedeti, saj Sklep nima obrazložitve, gre torej za *ex post* razlago Ustavnega sodišča. Drugič, takšna razlaga nedopustno oži časovni okvir, ki omogoča izbiro datuma glasovanja in s tem zmanjšuje možnost izbire takšnega datuma, ki zagotavlja učinkovito uresničevanje pravice glasovanja na referendumu. Tretjič, pritrditi pa je mogoče temu, da je izbor datuma v okviru, ki ga določa zakon – ne manj kot 30 in ne več kakor leto dni.

DVK je torej imela na izbiro kar nekaj datumov (nedelj) po 13. 5. 2018, na primer vse do meseca julija, ne da bi s tem nepotrebno zavlekla datum ponovljenega glasovanja. Tako bi se lahko izognila temu, da bo sedaj, kot opozarja pobudnik, v drugem delu referendumске kampanje od 27. 4. 2018 do 2. 5. 2018 ta kampanja v "mrtvem teku". V tem času so namreč prazniki in šolske počitnice, kar državljani v velikem številu s premostitvijo enega delovnega dneva izkoristijo za dopuste, tridnevna premostitev pa omogoča desetdnevni dopust.

Celovita oziroma neprekinjeno izvajana referendumska kampanja najbolje doseže svoj namen, to je obveščenost volivcev in s tem možnost učinkovitega izvrševanja pravice glasovanja na referendumu. Vprašanje, ki se v zvezi s tem zastavlja, je, ali

izbira datuma glasovanja, ki zmanjšuje učinkovitost referendumske kampanje, čeprav bi bil lahko izbran drug datum, pri katerem do tega ne pride, pomeni nedopustno omejevanje pravice do glasovanja na referendumu. Na to vprašanje sem odgovoril v svojem odklonilnem ločenem mnenju k sklepu št. U-I-108/17 z dne 13. 7. 2017, ki ga ne spreminjam in ga lahko le ponovim.

Zanesljivo čas teka referendumske kampanje lahko poseže v pravico do glasovanja ali pravico do učinkovite kampanje. Ni pomembno samo, da je dan glasovanja določen tako, da volivci lahko neovirano in v čim večjem številu glasujejo, ampak tudi, da lahko v za to določenem obdobju kampanja neovirano poteka. Toliko bolj je to pomembno v tem primeru, ko gre za ponovitev glasovanja iz razloga, ko je bila kampanja pred prvim glasovanjem po ugotovitvah Vrhovnega sodišča enostranska oziroma ni bila uravnovešena.

Udeležba in glasovanje volivcev na referendumu je demokratična ustavna pravica, ki pomeni obliko neposrednega sodelovanja državljanov pri upravljanju javnih zadev. Izvedba referendumskega postopka, v katerega sodi tudi referendumska kampanja, mora omogočati učinkovito uresničevanje pravice. Ta ne le da ne sme biti odrečena, ampak tudi ne ovirana oziroma njeno izvrševanje oteženo, ne da bi za to obstajal nujen razlog. Datum glasovanja na referendumu mora biti določen v zakonskem roku, a to ne pomeni kadarkoli v tem času. Med datumi, ki so na voljo v danem zakonskem okviru, je mogoče izbirati med tistimi, ki enako ali manj obremenjujejo pravico do glasovanja na referendumu, medtem ko izbira datuma glasovanja, ki v primerjavi z drugimi bolj omejuje pravico, pomeni nedovoljen poseg vanjo.

Ni videti nikakršnega nujnega razloga, zaradi katerega je bilo treba za datum ponovitve referendumskega glasovanja določiti datum 13. 5. 2018, zaradi česar bo dovršen del druge, pomembnejše polovice referendumske kampanje več ali manj potekal v prazno. V svojem ločenem mnenju v zadevi št. U-I-108/17 sem navedel, da bi morale Ustavno sodišče za presojo ustavnosti uporabiti strogi test, enako mislim tudi v tem primeru. Stroga presoja bi narekovala ugotovitev neskladnosti Sklepa z Ustavo.

Marko Šorli
Sodnik